

in.ihned.cz/cr

nohu. Když měl hodně peněz, řekl, že „čamí ostro šupek“. S tím, jak po druhé světové válce přestali být miškáři žádání, v zapomnění upadla i jejich zvláštní řeč.

Za Janem Amosem

Jen kousek od Bojkovic leží vesnička Komňa. Popravdě řečeno, ničím se od ostatních obcí rozložených na holinách Bílých Karpat neliší. Jenže Komňa drží trumf takřka světový. Patří na seznam tří pravděpodobných rodišť Jana Amose Komenského. Jeho životní pouť připomíná úspěšná expozice v památkově chráněné sýpce z roku 1774 na návsi. Jelikož malinkaté muzeum v jednopatrové kamenné budově s dřevěnou pavlačí nemá běžnou otvírací dobu, musí se navštěvník domluvit na telefon 572 641 140.

Existuje ještě jeden důvod, proč Komňa stojí za zmínku. Koncem 19. století ve vsi žilo na dvě stovky už připomínaných zvěrokleštičů. Proto si zde, v odlehle horské vesnici, umístili sídlo svého zemského spolku.

Za rozhledem dnešním

Začnou-li vás nudit návraty do minulosti, můžete zamířit na druhý nejvyšší vrchol Bí-

lých Karpat, Velký Lopeník. Na počátku letošních prázdnin se turistům otevřela nová, dvaadvacet metrů vysoká rozhledna z dubového dřeva. Poté, co pozorovatel vystoupá přesně sto jedna schodů, může obhlédnout horkou současnost Kopanic z nadsledu. Jakmile zaměří své oči zpátky na moravskou stranu, otevře se před ním úrodná nížina Slovácka, uzavřená hradbou Chřibských kopců s hradem Buchlov. Udělá-li čelem vzad, ocitne se na skok u sousedů, na slovenské straně. Před sebou uvidí údolí řeky Váh a vrcholky Považského Inovce. Jižněji je možné zahlédnout věže jaderné elektrárny Jaslovské Bohunice. Při obzvláště příhodném počasí se prý na obzoru vyloupne i předhůří Alp. Ale na to se musí čekat dlouho, bělokarpatské kopce přitahují rády mraky. Věž je otevřená každý den mimo pondělí od deseti hodin dopoledne do pěti odpoledne.

Připomínky bitev

Pomníky a ještě jednou pomníky. Těch je rozeseto po celých Kopanicích nečekaně mnoho. Připomínají urputné boje na konci druhé světové války, kdy se v průsmycích snažili Němci stůj co stůj zastavit nápor postupujících

osvoboditelských armád. Minulý režim nechal na klíčových místech bitev vystavit desítky monumentů a soch oslavujících pouze hrdinství sovětských vojáků. Až teprve po roce 1989 nadšenci vztyčili několik pomníků připomínajících i bojovníky přicházející od Západu. Například na místě zvaném Hribovňa připomíná letadlo vytesané v pískovcovém balvanu vzdušnou bitvu amerických letců, které němečtí stíhači sestřelili v srpnu 1944. Létající pevnosti B-17G se tehdy vydaly z letiště v Itálii bombardovat vítkovické letiště. Jenže nad Kopanicemi je přistihly německé stíhačky a deset strojů s bílou hvězdou poslali k zemi. Místní lidé vám třeba vylíčí, jak američtí veteráni ještě na začátku 90. let vykupovali zbytky vraků, které starousedlíkům posloužily jako střechy kůlen.

Opomíjené zříceniny

Za další turistickou atrakci Bílých Karpat musí člověk do ciziny – na slovenskou stranu hor. Ruiny dvou jedinečných hradů ze 13. století stojí totiž až za hraniční čarou.

První z nich je Lednica. Pozor, neplést si s jihomoravských zámečným areálem Lednice. Slovenská Lednica je pra-

INFORMACE

Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty se rozkládá na ploše 715 km², vyhlášena byla 3. 11. 1980. Od roku 1996 se oblast objevila na seznamu jedinečných biosférických rezervací UNESCO. Ochránci přírody si oblast cení z jednoho důvodu, stále zůstala harmonická a na tisících hektarech odlesněných luk rostou vzácné druhy orchidejí.

- O fauně a flóře více : www.bilekarpaty.cz
- O turistických zajímavostech a službách na: www.mikroregion-bojkovsko.cz
- www.uherskobrodsko.cz
- www.slovacko.cz

ZAJÍMAVOST

Žitkovské bohyně

Už za Rakousko-Uherska to byl pojem. Bohyně z Žitkově, bylinkářky a lidové léčitelky, které dokázaly věštit budoucnost a vykládat sny. „Bydlejí zde bohyně, jenž nejen umějí léčit, nýbrž i vynajít ukradené, začarovat a nevyzpytatelné věci. Dovedou vyrovnávat spory a sváry, po případě je ale též dovedou způsobit a rozdmýchat. Dovedou pomáhat milencům neb zamilovaným ve všech jejich tužbách. Zkrátka a dobře, ony dovedou vše, všecinko, ony objasní vše,“ zapsal o nich spisovatel Josef Hofer v roce 1912. Ještě dnes v kopaničářské vesnici najdete ženy, které „čarovat“ údajně umějí. Bohyně prý měly celou síť spolupracovníků, kteří už když cizinci radili, jak se k jejich samotám dostat, vyzvěděli, proč přicházejí. Bohyně je tak už ve dveřích mohly ohromit tím, že přesně věděly, co po nich hosté žádají. I největší pochybovači přiznávali, že žitkovské čarodějky dokázaly kousky, na něž žádné racionální vysvětlení nepasovalo.

Pomník amerických letců připomínající vzdušnou bitvu v srpnu 1944.

FOTO: KAMILA MACHALOVÁ